

[Kolbjørn.]

foretagender, der før har været opført andetsteds i budgettet, er kommet med, medens andre er flyttet bort.

Endelig er den tidligere uoverskuelige § 26 opløst i en række poster. Ikke mindst væsentligt er det, at de store, selvstændigt administrerende fonds nu optræder direkte i statsbudgettet. Jeg har tidligere tilladt mig at betegne den gamle § 26 som finanslovens jungle, hvor kun få havde mod til at begive sig ind. Nu er der hugget stier, så den fælleskommunale udligningsfond, vejmillio-nerne, de øvrige fonds, anlægsudgifter samt særlige afskrivninger og henlæggelser er blevet mere tilgængelige.

Prøver man at danne sig et helhedsbillede af finanslovsforslaget, bliver resultatet efter mit skøn, at der er ret små udsving i forhold til indeværende år efter folketingets beslutninger i september. Hovedforskydningen findes i § 1. Skatter og afgifter, der er opført med 3 557,8 mill. kr., en forøgelse på 258 mill. kr. i forhold til den i foråret vedtagne finanslov. I dette beløb er ikke medregnet de til den fælleskommunale udligningsfond og til vejformål bestemte indtægter. Stigningen skyldes dels et forventet øget provenu af de direkte skatter, dels de pr. 1. oktober gennemførte afgiftsforhøjelser på tobaksvarer og stærke drikke samt øgede toldindtægter. Indkomstskatten af personer er beregnet til at indbringe 955 mill. kr. imod 880 mill. kr. på dette års finanslov. Tobaksafgifterne er opført med 680 mill. kr. mod 625 mill. kr. i år. Omsætningsafgiften på stærke drikke beregnes at ville give 400 mill. kr. mod 340 mill. kr. på den nuværende finanslov, altså før den vedtagne forhøjelse. Ialt forventes de forskellige afgifter på øl og spiritus at ville indbringe 525 mill. kr. Omsætningsafgiften af chokolade- og sukervarer er opført uforandret med 160 mill. kr. Afgifterne af benzin og forskellige arter af motorkøretøjer ventes at ville give 497 mill. kr., der dog delvis er forbeholdt særlige formål.

Medens budgetteringen af de direkte personskatter stort set hviler på et skøn over beskæftigelse og indtægt i 1954, altså på et nogenlunde sikkert grundlag, afhænger forbrugsafgifternes provenu jo af omsætningen i det kommende finansår. Vurderingen heraf må derfor være ret usikker. Iøvrigt finder

jeg grund til at understrege den højtærede finansministers bemærkning i forelæggelsestalen om, at afsætningen af flere stærkt beskattede varer synes nedadgående. Det understreger den iagttagelse, at det øgede forbrug, der er fulgt med den høje beskæftigelse, og som spiller en så stor rolle i diskussionen, i vid udstrækning retter sig imod varige forbrugsgoder i stedet for øjeblikksnydelser.

Finanslovsforslagets § 2 omfatter nu 16 statsvirksomheder, der tillægges forretningsmæssig karakter, og hvis værdier derfor forrentes og afskrives på normal forretningsmæssig basis. Disse virksomheder er af ret forskellig natur og omfang, spændende fra statsbanerne og postvæsen til klitvæsenet og assistenshuset. 5 virksomheder er opført med balance mellem indtægter og udgifter, det er de militære virksomheder, radioen og Den kongelige grønlandske Handel, hvis underskud dækkes af Grønlandsdepartementet. 5 andre, først og fremmest postvæsenet og skovdriften, forventes at give overskud; de øvrige foretagender har negativt resultat, idet dog statsbanernes underskud efter foretagne afskrivninger er anslået til 51,1 mill. kr. mod 79,8 mill. kr. på den løbende finanslov; dette skyldes først og fremmest takstforhøjelserne. Alle disse foretagender vil dog påvirkes betydeligt af lønudviklingen.

§ 3, rentekontoen, viser en betydelig ændring. Den fremtræder med et underskud på 105,8 mill. kr. mod i år 18,4 mill. kr. Årsagen hertil er i det væsentlige den ændrede opstilling af finansloven, idet forrentning af ikke forretningsmæssige ejendomme og anlæg og rentelepplerne i henhold til boligstøtteloven, der hidtil er refunderet denne konto med henholdsvis ca. 50 og ca. 40 mill. kr., ikke længere opføres.

På lovens følgende afsnit gør sig kun mindre forskydninger gældende, først og fremmest foranlediget af lønstigninger. Størst er virkningen af disse på undervisningsministeriets budget, nemlig ca. 31 mill. kr. Den ændrede regnskabsform mærkes særligt for boligdepartementet og ministeriet for offentlige arbejder, hvor betydelige hidtidige overførsler til rentekontoen er udgået. Forsvarsministeriet er opført med en udgift på 807,4 mill. kr. mod 916,5 mill. kr. på indeværende års finanslov, hvortil